

Julkinen sektori / Sari Jokikallas

27.10.2022

Eduskunnan talousvaliokunta

Viite Talousvaliokunnan pyyntö kirjallisesta asiantuntijalausunnosta hallituksen esityksestä HE 146/2022 vp

Asia **HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI OSAKEYHTIÖLAIN MUUTTAMISESTA SEKÄ ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI**

Valtioneuvosto antoi 19.9.2022 eduskunnan käsiteltäväksi hallituksen esityksen (HE 146/2022 vp) laiksi osakeyhtiölain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi.

Ammattiliitto Pro ry esittää hallituksen esityksestä asiantuntijalausuntonaan seuraavaa:

Keskeiset esitykset

Ehdotetuilla lakimuutoksilla on tarkoitus panna osaltaan täytäntöön rajat ylittäviä yhtiömuodon muutoksia, sulautumisia ja jakautumisia koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi.

Periaatteellisesti merkittävimmät muutokset liittyvät rajat ylittäviin yritysjärjestelyihin, joissa yhtiö on sulautumassa, jakautumassa tai siirtämässä kotipaikkansa ulkomaille. Rekisteriviranomaisena toimivan Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) on järjestettävä ennakollinen valvonta, jolla varmistetaan menettelyjen ja muodollisuuksien lainmukaisuus Suomessa ja osaltaan minimoidaan väärinkäytösriskejä.

Kaikkien lakimuutosten on määrä tulla voimaan 31.1.2023.

Pro keskittyy lausunnossaan yksinomaan esityksen vaikutuksiin rekisteriviranomaisen toimintaresursseihin. Vaikutus muiden valtion viranomaisten (esim. Verohallinto, Finanssivalvonta ja hallintotuomioistuimet) kustannuksiin ja työmääriin arvioidaan vähäiseksi.

Vaikutukset

PRH:n tilastotietojen mukaan rajat ylittäviä sulautumisia on toteutettu Suomessa yhteensä noin 10–20 vuosittain. Valtaosa näistä on ollut luonteeltaan konsernin sisäisiä uudelleenjärjestelyitä. Vaikka entistä laajemman harmonisoinnin on arvioitu lisäävän järjestelyjen määrää, ennakoidaan suomalaisten yhtiöiden osallistumisen rajat ylittävään sulautumiseen säilyvän jatkossakin lukumääräisesti entisellä tasolla. Monimutkaisuuden vuoksi rajat ylittävien jakautumisten arvioidaan säilyvän sulautumisia harvinaisempina järjestelyinä. Rajat ylittäviä jakautumisia toteutettaneen enintään noin 10 vuodessa. Samoin rajat ylittäviä kotipaikan siirtoja. Kaikkien rajat ylittävien järjestelyiden yhteenlaskettu määrä Suomessa olisi noin 20–40 vuodessa.

Julkinen sektori / Sari Jokikallas

27.10.2022

Esityksellä on vaikutusta PRH:n tietojärjestelmään, jonka kertaluontoisten muutostöiden kustannuksiksi arvioidaan yhteensä 1,6 miljoonaa euroa. Hallituksen esityksen vaikutusten arvioinnissa kerrotaan alustavan kustannusarvion olevan sinänsä mahdollinen aiempien tietojärjestelmämuutosten toteutuksiin perustuen. Eduskunnalle 19.9.2022 annetussa vuoden 2023 valtion talousarvioesityksessä on PRH:sta koskevan osuuden selvitysosassa todettu, että hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen osakeyhtiölain muuttamiseksi. Osakeyhtiölain muutokset on huomioitu 500 000 euron lisäyksenä PRH:n määrärahan mitoituksessa (momentti 32.01.07) vuodelle 2023. **Pro korostaa, että tulevina vuosina on huolehdittava, että PRH saa tietojärjestelmämuutoksiin valtion talousarvion kautta tarvittavan jatkorahoituksen todellisten kustannusten mukaisesti.**

Ennakollinen valvonta suoritetaan vain niissä menettelyissä, joissa yhtiö siirtyy pois Suomesta, joten tapauksia olisi noin 20 vuodessa. Työmäärän lisääntymisen PRH:n rekisteröinti- ja valvontatehtävissä uskotaan vaativan yhden henkilötyövuoden lisäresurssin, joka sivukuluineen on noin 70 000 euron vuosittainen lisäkustannus. Ulkopuolisten asiantuntijoiden käytön mahdollisuus ja muut jatkuvaluonteiset kustannukset on määrä kattaa asiakkailta perittävänä käsittelymaksuina, joihin voi kohdistua korotustarpeita. Hallituksen esityksessä todetaan, että rajat ylittävien yritysjärjestelyjen lisääntyessä merkittävästi esityksessä odotettua enemmän, on rekisteriviranomaisen tarvittaessa lisättävä ennakollisen valvonnan henkilöstöresursseja. **Pro korostaa, että uuden lakisääteisen tehtävän hoitamiseen tarvittavat resurssit on nyt ja jatkossa rahoitettava valtion talousarvion määrärahalisäyksenä PRH:n toimintamenoihin.**

Valvontatehtävä ollaan sijoittamassa Yritykset ja yhteisöt –tulosalueelle, joka kärsii jo valmiiksi henkilöstövajeesta. Vajetta on paikattu osin myös määräaikailla harjoittelijoilla. Tulosalueen ikärakenteen vuoksi lähivuosien eläköityminen on runsasta. Myös muu liikkuvuus on suhteellisen suuri. Tulosalueen tehtävien hoitamiseen tarvittaviin, riittäviin henkilöstöresursseihin sekä osaamisen ylläpitämiseen ja varmistamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Muut huomiot

Muilta osin Prolla ei ole mietintöön huomioita.

Niko Simola
Johtaja

Sari Jokikallas
Sopimuslavastaava/asiantuntija